

РІК ДО ШКОЛИ

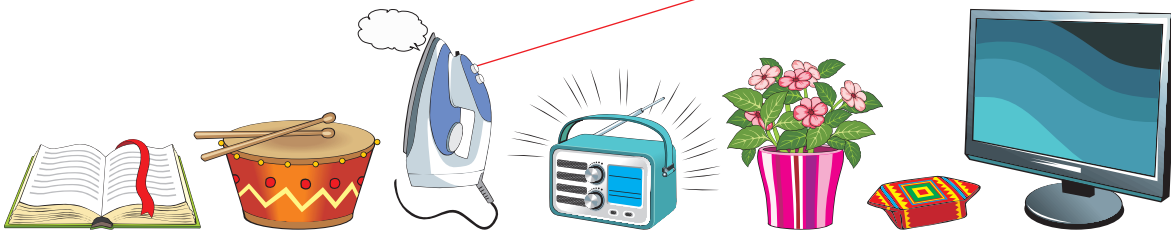
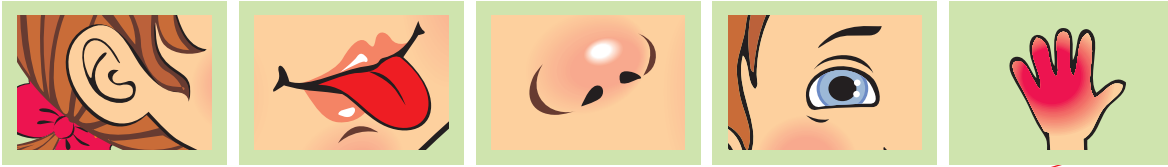
В. О. В'юнник

ПІДГОТОВКА
ДО
ШКОЛИ

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

Назви органи чуття, завдяки яким ми пізнаємо світ. (Очі, вуха, ніс, язик, шкіра) З'єднай лініями предмети та органи чуття, які допомагають пізнати їхні властивості (звук, смак, запах тощо).

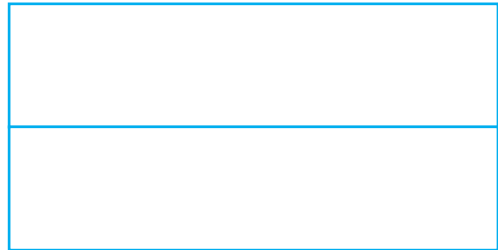

Обведи предмети, потрібні людині для гігієни. Розкажи, для чого їх використовують.

У якій країні живуть хлопчик і дівчинка? Як ти здогадався? Назви та покажи предмети одягу хлопчика і дівчинки. Розфарбуй прапор України.

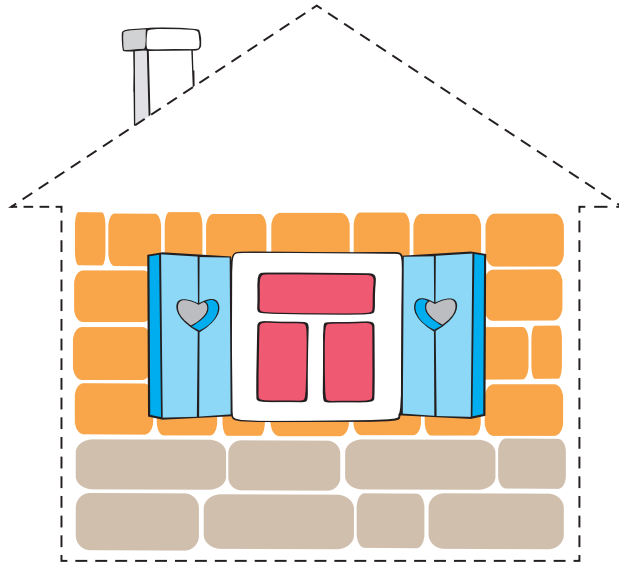

Розкажи, що ти бачиш на малюнку. Що і де розташовано? Що знаходиться ліворуч від хати? праворуч? Знайди на малюнку предмети, зображені поруч. Розфарбуй їх так само.

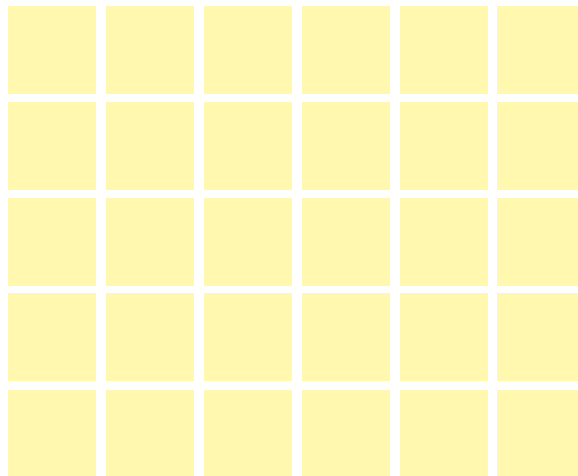

Обведи будинок за пунктиром, намагаючись не відривати олівця від аркуша. Намалюй праворуч від будинку квітку, ліворуч — парканчик. У верхньому правому куточку — дві хмаринки, у лівому верхньому куточку — сонечко.

Допоможи братикові докотити м'яча до сестрички. Рухайся за маршрутом: одна клітинка праворуч, одна клітинка вгору, дві — праворуч, три — вниз, дві — праворуч, дві — угору, одна — праворуч.

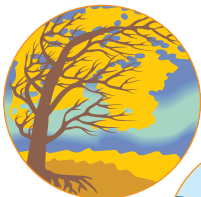

Осінь в гості завітала

Розглянь малюнки та назви кожен пору року. За якими ознаками це можна впізнати? Яка зараз пора року? Біля зображення осені намалюй листочок.

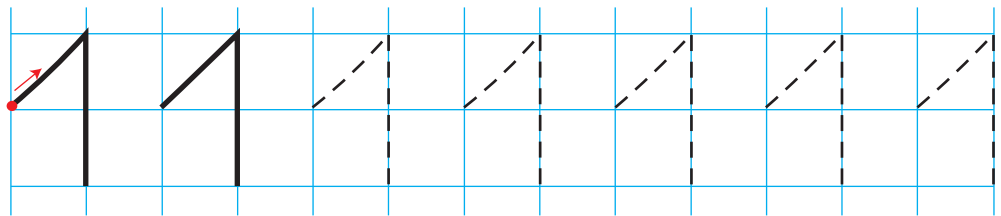
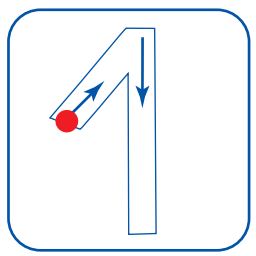
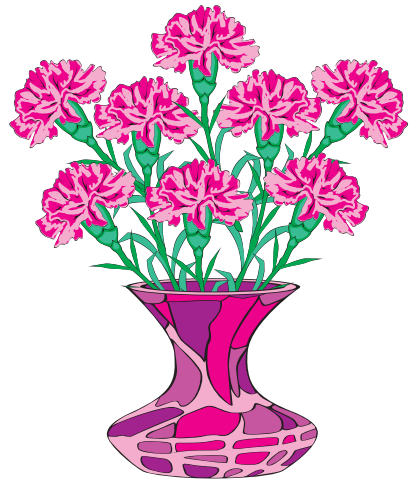

Розглянь малюнки, відтвори звуки. Обведи зображення тих, хто вимовляє мовні звуки.

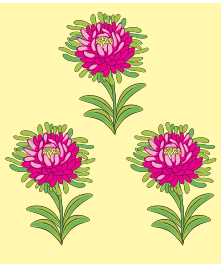
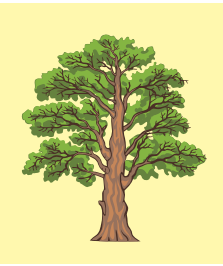
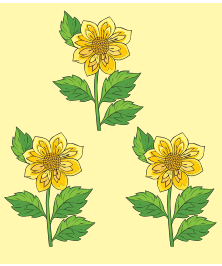
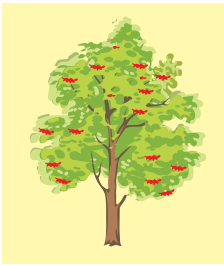
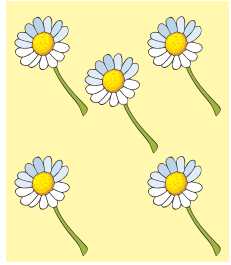
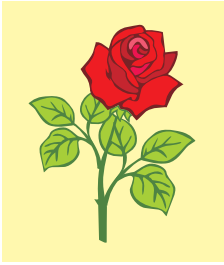

Скільки квітів? Скільки ваз? Проведи пальчиком по цифрі 1. Намалюй олівцем цифру 1 за пунктиром.

Обведи рослини, яких по одній.

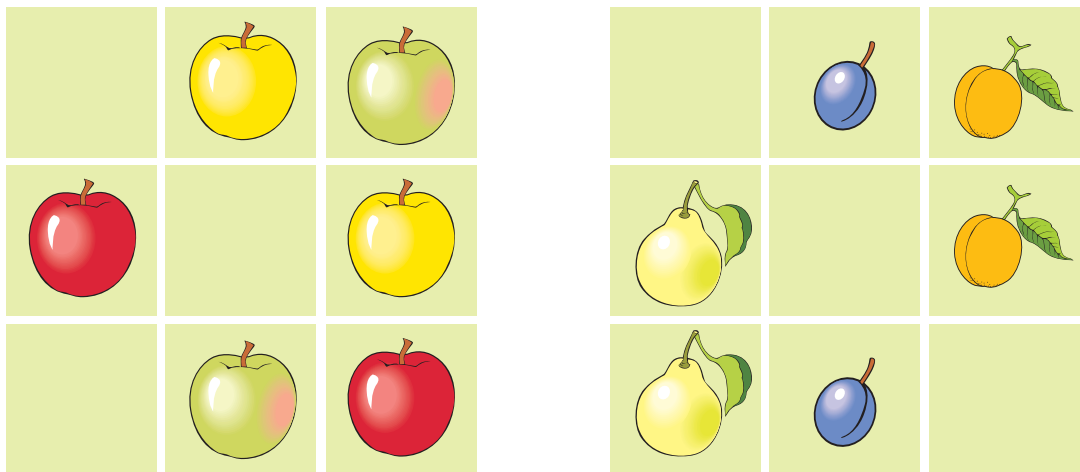

Назви дерева, що ростуть у саду. Збери всі фрукти, які впали з дерев, груші — у кошик, яблука — у ящик, сливи — у відерце (проведи лінії).

Визнач, якого фрукта не вистачає в кожному рядку, і домалюй.

Анна Гресь

ШКОЛА НАВИВОРІТ

ЩО РОБИТИ,

ЯКЩО...?

Ситуації, які можуть трапитися
з дитиною в школі

Харків

2017

УВАГА, ДОРΟΣЛІ!

Якщо ви хочете зашкодити своїй дитині, не читайте цього тексту.

Книга, яку ви тримаєте в руках, — це своєрідна інструкція для виходу зі складних ситуацій. Ваше завдання — допомогти дитині. Допомогти — означає підказати, підтримати, поговорити. А не зробити ЗА дитину, піти «розібратися», покарати, накричати. І це не так просто, як здається на перший погляд.

У книзі ви знайдете ситуації, у яких може опинитись будь-який першокласник або дитина, яка змінила школу. Ми, дорослі, вже забули, як багато «труднощів і небезпек» чекає там на дитину. Сором'язливому малюкові важко подружитися з однокласниками. Непосидькові непросто висидіти урок. Будь-яка дитина може розгубитися, якщо з нею трапиться щось непередбачене (відірветься гудзик, зникне куртка або портфель тощо). У цій книзі ви знайдете способи розв'язання кожної подібної ситуації з підказками як для дітей, так і для дорослих.

ЯК ПРАВИЛЬНО КОРИСТУВАТИСЯ КНИГОЮ?

- Книгу не варто читати всю відразу. Зверніть увагу ось на такий малюнок:

Саме з цими ситуаціями потрібно ознайомити дитину ще до того, як вона піде в перший клас. Це допоможе їй уникнути багатьох проблем у перші дні шкільного життя.

- В усіх інших випадках читати треба той розділ, що відповідає конкретній ситуації, тобто діяти в міру виникнення проблем. Наприклад, дитина поскаржилася, що її кривдять старшокласники. Ось і відкривайте сторінки з аналізом саме такої ситуації.
- Спочатку прочитайте розділ самі. Потім обговоріть ситуацію разом з дитиною, користуючись інформаційними картинками і текстом.
- У кінці кожного розділу є рекомендації для батьків. Не забудьте прочитати їх «про себе».
- Якщо вас бентежить поведінка дитини (наприклад, ви переводите її до іншої школи, і вона бентежиться через це), прочитайте потрібний розділ самі, зверніть увагу на те, як здійснити профілактику ймовірних проблем.

І ще дещо... Рекомендації і обговорення — це, поза сумнівом, те, що допоможе вам і вашому школяреві. Але найголовніше — це ваша любов, підтримка, віра в дитину, що допоможе впоратися з будь-якими труднощами. Недолюблений малюк завжди почувається слабким. Для того, щоб дитина набула впевненості в собі і внутрішньої сили, вона має бути переконана у вашій любові до неї.

ЯК ВИЗНАЧИТИ, ЩО В ДИТИНИ ВИНИКЛИ ПРОБЛЕМИ В ШКОЛІ?

Не всі дитячі проблеми в школі вимірюються оцінками і зауваженнями в щоденнику. А оскільки більшість сучасних батьків проводять на роботі забагато часу, на спілкування з дитиною залишається навряд чи від півгодини до години на день. І ніколи спокійно поговорити, тому неможливо помітити всі зміни в настрої дитини. Добре, якщо класний керівник, як то кажуть, «тримає руку на пульсі»; якщо контактує з вами і своєчасно зателефонує, повідомить про те, що в дитини проблеми, і долучиться до їх розв'язання. Прекрасно, якщо у вас склалися довірчі стосунки з дитиною, якщо вона ділиться з вами своїми радіощами і прикрощами і вам не доводиться «втягати» з неї, чому вона сьогодні заплакана або сумна. А якщо ні? На що звертати увагу, щоб не проґавити проблему і вчасно «включитися» і допомогти малюкові?

Ви маєте насторожитись, якщо дитина:

- декілька днів поспіль неохоче йде до школи вранці;
- повертається зі школи сумна;
- увечері нічого не розповідає про те, що було в школі;
- часто скаржиться на те, що її кривдить хтось з однокласників;
- говорить, що з нею ніхто не дружить;
- часто свариться з однолітками;
- плаче без видимої причини;
- боїться вчителя;
- розповідає про те, що хтось з однокласників її б'є;
- не любить якогось конкретного уроку;
- просить перевести її до іншого класу або навіть школи;
- поводить дивно, не так, як завжди;
- стала потайною;
- здається роздратованою;
- занадто засмучується через оцінки;
- панікує перед контрольними роботами.

Пам'ятайте про те, що школа — це не лише місце, де навчають різних наук, а ще й місце, де спілкуються. Тому проблеми в дитини можуть бути ніяк не пов'язані з оцінками.

Будьте другом своїй дитині. Розмовляйте з нею відверто. Нехай малюк відчуває вашу підтримку. Нехай набирається сил і вчиться вибирати правильну поведінку в кожен момент свого шкільного життя.

Так, шкільних проблем виникає чимало, і не лише в першому класі. Але поступово, і з вашою допомогою, і самостійно, дитина вчиться розв'язувати їх. Це і називається дорослішанням!

ЯКЩО ТИ БОЇШСЯ ЙТИ ДО ШКОЛИ

Вова йде до школи вперше. Звичайно, мама розповідала йому, що ця школа чудова, що вона розташована поряд з їхнім будинком і що тепер у Вови будуть нові друзі. Але Вова чомусь хвилюється і не дуже хоче йти в клас.

- А раптом мене кривдитимуть? — говорить він мамі.
- Ну, ти ж умієш за себе постояти! — заперечує мама.
- А раптом у мене не буде друзів? Раптом ніхто зі мною не подружиться? — побоюється Вова.

НЕ БІЙСЯ

Вова все-таки прийшов до школи цього дня. Але він дуже соромився і боявся, що хтось з однокласників скаже йому щось прикре. Тому він ні з ким не познайомився.

ПОЗНАЙОМСЯ З ДІТЬМИ

Не соромся знайомитися з новими однокласниками. Можливо, ти не запам'ятаєш відразу всі імена. Але з часом ти знатимеш кожного. Будь доброзичливим, посміхайся. Розкажи про себе, розпитай дітей про те, які вони мають захоплення, що роблять разом (гуляють, грають у футбол тощо).

З'ЯСУЙ ПРАВИЛА, ВСТАНОВЛЕНІ В КЛАСІ, У ШКОЛІ

Поговори з учителькою. Розпитай про те, які правила панують у школі (чи потрібне змінне взуття, коли закінчуються уроки, як зазвичай вітають іменинників тощо). Так тобі буде легше звикнути до нової школи.

НЕ НАПАДАЙ

Вові здалося, що хлопчик за сусідньою партою подивився на нього глузливо і щось сказав. Вова обернувся і стукнув свого нового однокласника.

На жаль, якщо ти розпочнеш своє знайомство з бійки, тобі доведеться несолодко. Діти боятимуться дружити з тобою, і тобі треба буде довго налагоджувати стосунки з ними.

ЯКЩО ТИ НЕ МОЖЕШ ЗНАЙТИ СВІЙ КЛАС (ІДАЛЬНЮ, ТУАЛЕТ, СПОРТИВНУ ЗАЛУ)

Сергій пішов до першого класу місяць тому. Але, походивши три дні, захворів, і його не було в школі майже три тижні. Коли він знову прийшов на уроки, його однокласники навіть забули, що вже познайомилися з ним. А Сергійко погано пам'ятав те, що вчителька розповідала всім у перші дні — як пройти до їдальні, спортивної зали, роздягальні, де знаходиться туалет і медпункт.

НЕ ПЛАЧ

У якийсь момент може здатися, що всі двері в школі однакові і один поверх схожий на інший. Якщо ти ще не знаєш букв, то не можеш прочитати, що написано на табличках, прикріплених до дверей. Та не слід засмучуватись через це і тим більше плакати.

ЙДИ НА ЕКСКУРСІЮ

Сергійко вирішив пройти по школі, щоб запам'ятати, що де знаходиться. Коли закінчилися уроки, він пішов по коридорах, роздивляючись двері і читаючи таблички на них.

ЗВЕРНИСЬ ДО ВЧИТЕЛЯ

Учитель теж може провести тебе шкільними коридорами і показати, як пройти до тих місць, які можуть знадобитися. Запитати і з'ясувати не соромно, а правильно. Роби це ввічливо.

ЗАПИТАЙ У ДРУЗІВ

Більше спілкуйся з однокласниками і учнями з інших класів. Кожен з них охоче підкаже тобі потрібний кабінет.

— Покажи мені, будь ласка, як пройти до їдальні! — так можна звернутися до когось з дітей.

НОТАТКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ

Раніше ваша дитина відвідувала садок або перебувала вдома. Тепер настав час піти до школи. Вона набагато більша за садок, у ній багато кабінетів та інших приміщень. Ніхто не може запам'ятати все відразу, і дитині для цього теж потрібен час.

■ ЩО ВІДЧУВАЄ ДИТИНА?

Головне почуття, яке охоплює дитину в такій ситуації, — розгубленість. Адже раніше малюк сподівався на мамину чи татову допомогу, а тепер йому самому доведеться розв'язувати ситуацію. Розгубленість можуть змінити страх, образа і почуття самотності.

■ ПРОФІЛАКТИКА

Найкраще першого разу прийти до школи разом з дитиною, походити по коридорах, прочитати їй таблички на дверях. Так дитині легше буде ходити по школі під час навчання.

Заспокойте дитину, поговоріть з нею про те, що абсолютно нормально не відразу вивчити розташування класу та інших приміщень. Постарайтеся разом визначити якісь деталі, що запам'ятовуються, за якими дитині легше буде орієнтуватися.

■ ДОПОМОГА

Якщо дитина засмучується через те, що поки що ходить по школі «наосліп», пограйте з нею в гру. Розпитайте, на якому поверсі розташований клас, їдальня, туалет; скільки кроків від сходів до входу тощо. Гра допоможе дитині розслабитися і прискорить запам'ятовування.

ЯКЩО ТИ СОРОМИШСЯ ЗНАЙОМИТИСЬ

Сьогодні Ліза пішла в перший клас. Проводжаючи дочку до школи, мама запитала:

— Чому ти така сумна? Адже сьогодні такий чудовий день!

— Я нікого не знаю в школі, — сказала Ліза, — краще я б повернулася до дитячого садка.

— Нічого страшного, — заспокоїла її мама. — Ти познайомишся з іншими дітьми, і в тебе з'явиться багато нових друзів і подруг.

І ось Ліза прийшла в новий клас. Дзвоник ще не пролунав. Першокласники весело грали на шкільному подвір'ї. А Ліза стояла поряд з учителькою і дуже соромилася підійти до дітей, щоб познайомитись.

УСМІХАЙСЯ

Коли людина усміхається, тим, хто її оточує, набагато легше підійти до неї і познайомитись. Твоє обличчя не має бути похмурим і недобррозичливим. Навпаки, приходячи до школи, намагайся бути привітним, усміхненим, товариським.

ПОЗНАЙОМСЯ

Не варто соромитись. Підійди до дітей, коли вони закінчать гру. Ти можеш з ними привітатись і познайомитись.

НЕ ПЛАЧ

Немає приводу для сліз. Адже в школі немає нічого страшного або небезпечного. Просто діти зараз захоплені грою. Та коли вони тебе помітять, хтось із них обов'язково захоче з тобою познайомитись і напевно підійде до тебе.

ПОЗНАЙОМСЯ ІЗ СУСІДКОЮ (СУСІДОМ) ПО ПАРТІ

Якщо ти соромишся знайомитися з усіма відразу, познайомся зі своїм сусідом або сусідкою по парті. А вже потім ти познайомишся з іншими однокласниками.

УДК 373.2
ББК 74.102
Д55

Серія: Для турботливих батьків
Заснована 2006 року

Колектив авторів: керівник творчої групи С. М. Харитонова, психолог вищої категорії ЗОШ № 25; Ю. А. Паркаренко, практичний психолог ЗОШ №10, спеціаліст; Л. О. Петруха, практичний психолог другої категорії спеціалізованої школи №13; О. В. Давидова, практичний психолог першої категорії, старший учитель ЗОШ №11; І. Г. Корнієнко, практичний психолог першої категорії колегіуму «Берегиня» м. Черкас.

Д55 До першого класу без проблем! Усе, що мають знати батьки майбутніх першокласників / С. М. Харитонова та інш. — Х. : Вид. група «Основа», 2017. — 176 с. : іл. — (Серія «Для турботливих батьків»).

ISBN 978-617-00-0553-3

Дитина йде до першого класу. Звісно, у батьків виникає безліч запитань: «Як обрати школу?», «У якому віці краще віддавати малюка до школи?», «Що таке „Шкільна зрілість?“», «Як допомогти дитині вчитися?» тощо. Творча група практичних психологів дають відповіді на запитання, що є найактуальнішими та найцікавішими; саме їх найчастіше ставлять батьки шестирічних дітей. Відповіді фахівців, які також є батьками, допоможуть дорослим виховати свою доньку або сина впевненими у собі, щасливими, здоровими та розумними!

Для батьків майбутніх першокласників.

УДК 373.2
ББК 704.102

Довідкове видання

Серія «Для турботливих батьків»

ХАРИТОНОВА Світлана Миколаївна
ПАРКАРЕНКО Юлія Анатоліївна
ДАВИДОВА Олена Володимирівна
ПЕТРУХА Леся Олександрівна
КОРНІЄНКО Іванна Григорівна

До першого класу без проблем! Усе, що мають знати батьки майбутніх першокласників

Редактор: *Юрченко Н. Ф.*

Підп. до друку 23.04.2010. Формат 60×90/16. Папір газет.
Гарн. Ньютон. Ум. друк. арк. 11,0. Зам. № 10-04/19-05.

Надруковано у друкарні ТОВ «Тріада Принт» м. Харків, вул. Киргизька, 19.
Тел. +38(057)703-12-21, e-mail: sale@triada.kharkov.ua

ТОВ «Видавнична група «Основа»» 61001 м. Харків, вул. Плеханівська, 66,
тел. (057) 731-96-33 e-mail: office@osnova.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5216 від 22.09.2016 р.

ISBN 978-617-00-0553-3

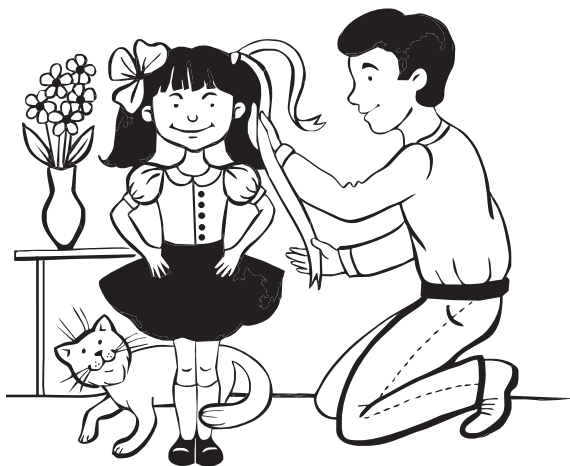
© Харитонова С. М., Паркаренко Ю. А., Давидова О. В., Петруха Л. О., Корнієнко І. Г., 2010
© ТОВ «Видавнична група «Основа», 2017

ШАНОВНІ БАТЬКИ!

Незабаром у вашому житті відбудуться хвилюючі події. Ви приведете до першого класу свого маленького сина чи доньку. Про період життя маленької людини б років написано вже достатньо цікавих, розумних і важливих книг. Однак, не завжди у вас залишається вільний час для того, щоб присвятити його читанню, знайти відповіді на запитання, що вас хвилюють. А запитань цих дуже багато. Найчастіше вони виникають у такі відповідальні періоди життя дитини, як: молодший шкільний вік, підлітковий період, юнацтво. Як розвивається моя дитина? Які важливі події відбуваються в житті дитини? Як допомогти своїй дитині бути здоровою, розумною, щасливою? Як правильно виховувати дитину? Як допомогти дитині вчитися?

Є ще безліч аналогічних запитань, що не дають спокою батькам і вимагають негайних відповідей.

З огляду на вашу, шановні батьки, зайнятість і брак часу, ми пропонуємо цю книгу, що написана як діалог між вами і фахівцями в галузі педагогіки, психології, медицини. Творча група практичних психологів дають відповіді на запитання, що є найактуальнішими та найцікавішими; саме їх найчастіше ставлять батьки шестирічних дітей. Сподіваємося, відповіді фахівців, які також є батьками, допоможуть дорослим виховати свою доньку або сина впевненими у собі, щасливими, здоровими та розумними!

Розділ I

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ПЕРШОКЛАСНИКА

МАЙБУТНІЙ ПЕРШОКЛАСНИК ЗРОСТАЄ, АБО ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ШЕСТИРІЧОК

Почнемо із самого початку. Для того щоб зрозуміти, як допомогти дитині успішно розпочати навчання в першому класі, насамперед необхідно знати особливості її фізичного, психічного, особистісного розвитку. Тільки в цьому випадку вам буде легше подолати всі труднощі, що виникають у батьків і першокласників у цей період життя.

Отже, шановні батьки, візьмемося за вивчення і відкриття вашої дитини!

Якими є найсуттєвіші фізичні особливості дітей шести років?

Це питання часто ставлять батьки. І як може бути інакше? Ви привели свою таку ще маленьку, нетямущу дитину до школи, де на неї чекає безліч труднощів. А успіх навчання, успіх звання до школи багато в чому залежить від її нормального фізичного розвитку, стану здоров'я.

Ми ознайомимо вас із найважливішими особливостями шестирічної дитини і запропонуємо поради різних фахівців, які

допоможуть вам уважно стежити за всіма змінами, що відбуваються з дитиною, і вчасно за потреби допомогти їй.

Отже, період від 6 до 12 років називається середнім (або другим) дитинством. Це час, коли життя дитини дуже змінюється, розвиваються нові форми поведінки і взаємодії з навколишнім світом.

Особливо визначається в другому дитинстві період 6–7 років. У цей час у дитини відбуваються різноманітні зміни: фізичні, психічні, соціальні. Тому вік 6–7 років ще називають кризовим періодом. Але нехай вас не лякає слово «криза». Як же цьому віку не бути критичним!

Пропонуємо ознайомитися з тими численними змінами, що відбуваються з організмом дитини, її фізичним розвитком.

Зріст і маса

Змін зазнають усі органи і системи організму. Відбувається процес активного дозрівання. Маса тіла щомісяця збільшується в середньому на 200 г, зріст — на 0,5 см. Зріст і маса є важливими показниками гармонійного фізичного розвитку дитини.

Ви можете самостійно розрахувати, яким має бути у середньому зріст вашої дитини. Для цього використовуйте формулу (формула для визначення зросту дітей від 2 до 15 років):

$$100 + 6 \cdot (n - 4),$$

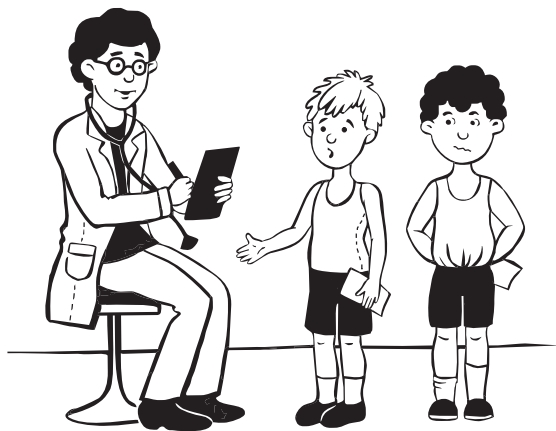
де n — вік дитини.

Середній зріст шестирічної дитини має складати 112 см. Для того, щоб орієнтовано оцінити масу тіла дитини, можна використати такі обчислення.

Дитина зі зростом 125 см має масу тіла 25 кг.

Таким чином, на кожні 5 см, що перевищують 125 см, до 25 кг додають 3 кг.

Ви завжди повинні пам'ятати про індивідуальні особливості розвитку дитини. У цьому випадку не забувайте про регулярні відвідування лікаря-педіатра, який зможе оцінити ступінь гармонійності розвитку саме вашої дитини.

ПЕРЕВІРТЕ САМІ! ЗАВДАННЯ БАТЬКАМ

«Філіппінський тест»: якщо дитина може через маківку перекрити пальцями правої руки ліву вушну раковину, то це свідчить про «напівростовий стрибок», що здійснився, а отже, ваша дитина розвивається відповідно до свого віку.

У віці 6–7 років діти досягають приблизно половини довжини тіла дорослої людини. А оскільки при цьому спостерігається посилене зростання кінцівок, то пропорції тіла дитини наближаються до пропорцій тіла дорослого. Це явище антропологи називають «напівростовим стрибком». А перевірити його можна за допомогою «філіппінського тесту».

ПЕРЕВІРТЕ САМІ! ЗАВДАННЯ БАТЬКАМ

Вимірюйте зріст і масу тіла дитини кожні три місяці впродовж року. Відзначайте їхню динаміку. Це допоможе вам спостерігати за гармонійністю фізичного розвитку дитини.

Вересень. Зріст _____, маса тіла _____

Грудень. Зріст _____, маса тіла _____

Березень. Зріст _____, маса тіла _____

Червень. Зріст _____, маса тіла _____